

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1981. október 13. k e d d

bb.1. kelendők a mezőgazdasági gépek

1/jf/tr/sl/zsu kz

1981. október 13.

növekszik az érdeklődés a mezőgazdasági gépek iránt; az agrotársulatok összesítése szerint az év első 9 hónapjában, az elmúlt év azonos időszakához képest mintegy 10 százalékkal több gépet és felszerelést értékesítettek.

sokéves érdektelenség után az idén ismét kapások lettek a mezőgazdasági vontatók. október elejéig 725-tel többet adtak el, mint tavaly az év első kilenc hónapjában. a nagy érdeklődés összefüggésben van azzal, hogy a mezőgazdasági vontatópark jórésze az elmúlt években erősen elhasználódott, műszaki felújítása gazdaságtalanná vált, továbbá azzal is, hogy az őszi munkákhoz, a betakarításhoz és a talajműveléshez nagyszámu gépre van szükség. a traktor-park kiegészítése viszonylag jól sikerült, hiszen a legkülönbözőbb teljesítményű traktorok az elmúlt hónapokban megtalálhatók voltak az agroker telepeken, s a megrendelések ki-elégítése a nagykereskedelemnek nem okozott gondot. az előnyös helyzetre jellemző, hogy például a szovjet mtr-80-as traktorokból a negyedik negyedévre szerződött szállítmányok már meg is érkeztek, sőt kint vannak a földeken. megkezdték az új rába 250-es típusu hazai gyártmányu vontató értékesítését is.

/folyt.köv./

-1-

3P

bb.1. kelendők ... folyt./zsu

a szállítójárművekből 370-nél több kelt el az első 9 hónapban, mint tavaly szeptember végén. sok pótkocsit is megvásároltak az üzemek, számolva azzal, hogy az őszi szállítási feladatok különösen nagynak ígérkeznek.

az időszerű őszi munkákhoz szükséges talajművelő eszközök is hozzáférhetőek voltak a termelők számára, elegendő eke, tárcsa, és borona került a nagyüzemek tulajdonába.

eredményesen működik az őszi ügyeleti szolgálat, az orosházi mezőgép vállalat soron kívül gyártotta le azokat a kiegészítő felszereléseket, amelyek a kukorica-betakartításhoz szükségesek.
/mti/

bb.2. az iv. országos könyvtárügyi konferencia ajánlásai

i/km/gg/bc/zsu kz

1981. okt
ber 13.

már az óvodáskorban meg kell kezdeni a könyv- és a könyvtárhasználatra való nevelést, az általános és a középfokú iskolák pedig a tananyag elsajátításának és az ismeretszerzésnek nélkülözhetetlen módszereként fejlesszék ki minden tanulóban a könyvtárhasználat iránti igényt - hangsúlyozza egyebek között a iv. országos könyvtárügyi konferencia most elkészült ajánlása.

a konferencia rendezői négyhónapi munkával összegezték az ez év júniusában megtartott tanácskozáson elhangzottakat. az ennek alapján kidolgozott ajánlások egyebek között hangsúlyozzák: a társadalom fejlődésének, feladatainak megoldásához a jövőben még inkább nélkülözhetetlenek a korszerű könyvtári szolgáltatások. a könyvtárak legfontosabb feladata, hogy járuljanak hozzá a társadalom szocialista vonásainak erősítéséhez, a népgazdaság további fejlődéséhez, és a művelődési célok megvalósításához. segítsék az általánospolitikai és a szakmai műveltség folyamatos fejlődését, működjenek közre a termelés és a munka hatékonyságának növelésében, szolgálják a tudományt, az oktatást, a kutató és fejlesztő tevékenységet, a szabadidő kulturált felhasználását. ezért fontos művelődéspolitikai feladat a könyvtárak szerepének erősítése.
d)

/folyt.köv./

-2-

BP

bb.2./a iv. országos ... folyt./zsu

a részfeladatokról szólva megállapították: a könyvtáraknak úgy kell alakítaniuk tevékenységüket, hogy minden állampolgár egyszerűen, gyorsan, és a neki legmegfelelőbb helyen juthasson hozzá a könyvtárakban őrzött, számára szükséges információkhoz. kiemelt feladat a gyermek- és ifjúsági könyvtári ellátás javítása, a könyvtári rendszer fejlesztésének ezért az eddigieknél szorosabban kell kötődnie az oktatásügy minden fokához és formájához. megfogalmazódott, hogy a felsőfokú intézményekben a könyvtárak használatát az önálló tanulmányi munka, a későbbi szakmai és kutatási tevékenység feltételeként szükséges kezelni, s ennek megfelelően oktatni és számon kérni.

a közművelődési könyvtárak váljanak a művelődés még erősebb, még hatékonyabb alapintézményévé. e könyvtárak fokozottabban működjenek együtt más művelődési intézményekkel. különösen fontos ez azokon a helyeken, ahol még hiányzik ez az alapvető kulturális intézmény: a kisebb településeken, a lakótelepeken. a könyvtárak az eddigieknél jobban tájékoztassák az olvasókat szolgáltatásaikról, figyeljenek arra, hogy folyamatos legyen az összhang a használók igényei és a könyvtári szolgáltatások között.

a rendelkezésre álló eszközök elosztásakor részesítsék előnyben az ugynevezett központi szerepkörű könyvtárakat - a nemzeti könyvtárat, a tudományos könyvtárakat, az országos feladat körű szakkönyvtárakat, az egyetemi és a főiskolai, a megyei, a városi és a szakszervezeti központi intézményeket. e munkával szoros összefügg, hogy a jövőben javítják a szakirodalmi ellátást. ehhez az egyik legfontosabb feladat a magyar nemzeti bibliográfia automatizált feldolgozása. a hazai könyvtárakkal kapcsolatos információk teljességét kívánják összegyűjteni egy ugynevezett dokumentumbázisban. a külföldi beszerzéseknél az a cél, hogy a világon megjelenő kiadványokból mindaz bekerüljön az országba, ami szükséges a magyar felhasználóknak. előnyben részesítik a tudomány, a kutatásfejlesztés, a termelés és a piackutatás, a felsoktatás és az irányítás számára szükséges kiadványok, továbbá a legalapvetőbb kézi- és segédkönyvek beszerzését./mti/

-.-

bb.3. a gyés és a vállalat

i/ag/gk/bc/zsu kz

1981. október 13.

az immár sokéves multu gyermekgondozási segély intézményével kapcsolatban három fővárosi tanácsai vállalatnál arról érdeklődött az mti munkatársa: hogyan tartják a kapcsolatot a tartósan otthonmaradt kismamákkal.

a fővárosi művészi kézműves vállalat 423 dolgozójából 268 nő. jelenleg negyvenegyen vannak gyésen. az általános tapasztalat: igénybe veszik a teljes három évet, kevesen akadnak, akik korábban visszatérnek a munkába.
/folyt.köv./

-3-

BP

bb.1. kelendők ... folyt./zsu

a szállítójárművekből 370-nél több kelt el az első 9 hónapban, mint tavaly szeptember végén. sok pótkocsit is megvásároltak az üzemek, számolva azzal, hogy az őszi szállítási feladatok különösen nagyok ígérkeznek.

az időszerű őszi munkákhoz szükséges talajművelő eszközök is hozzáférhetőek voltak a termelők számára, elegendő eke, tárcsa, és borona került a nagyüzemek tulajdonába.

eredményesen működik az őszi ügyeleti szolgálat, az orosházi mezőgép vállalat soron kívül gyártatta le azokat a kiegészítő felszereléseket, amelyek a kukorica-betakartításhoz szükségesek.
/mti/

bb.2. az iv. országos könyvtárügyi konferencia ajánlásai

i/km/gg/bc/zsu kz

1981. okt
ber 13.

már az óvodáskorban meg kell kezdeni a könyv- és a könyvtárhasználatra való nevelést, az általános és a középfokú iskolák pedig a tananyag elsajátításának és az ismeretszerzésnek nélkülözhetetlen módszereként fejlesszék ki minden tanulóban a könyvtárhasználat iránti igényt - hangsúlyozza egyebek között a iv. országos könyvtárügyi konferencia most elkészült ajánlása.

a konferencia rendezői négyhónapi munkával összegezték az ez év júniusában megtartott tanácskozáson elhangzottakat. az ennek alapján kidolgozott ajánlások egyebek között hangsúlyozzák: a társadalom fejlődésének, feladatainak megoldásához a jövőben még inkább nélkülözhetetlenek a korszerű könyvtári szolgáltatások. a könyvtárak legfontosabb feladata, hogy járuljanak hozzá a társadalom szocialista vonásainak erősítéséhez, a népgazdaság további fejlődéséhez, és a művelődési célok megvalósításához. segítsék az általánospolitikai és a szakmai műveltség folyamatos fejlődését, működjenek közre a termelés és a munka hatékonyságának növelésében, szolgálják a tudományt, az oktatást, a kutató és fejlesztő tevékenységet, a szabadidő kulturált felhasználását. ezért fontos művelődéspolitikai feladat a könyvtárak szerepének erősítése.
d)

/folyt.köv./

-2-

3P

bb.2./a iv. országos ... folyt./zsu

a részfeladatokról szólva megállapították: a könyvtáraknak ugy kell alakítaniuk tevékenységüket, hogy minden állampolgár egyszerűen, gyorsan, és a neki legmegfelelőbb helyen juthasson hozzá a könyvtárakban őrzött, számára szükséges információkhoz. kiemelt feladat a gyermek- és ifjúsági könyvtári ellátás javítása, a könyvtári rendszer fejlesztésének ezért az eddigieknél szorosabban kell kötődnie az oktatásügy minden fokához és formájához. megfogalmazódott, hogy a felsőfokú intézményekben a könyvtárak használatát az önálló tanulmányi munka, a későbbi szakmai és kutatási tevékenység feltételeként szükséges kezelni, s ennek megfelelően oktatni és számon kérni.

a közművelődési könyvtárak váljanak a művelődés még erősebb, még hatékonyabb alapintézményévé. e könyvtárak fokozottabban működjenek együtt más művelődési intézményekkel. különösen fontos ez azokon a helyeken, ahol még hiányzik ez az alapvető kulturális intézmény: a kisebb településeken, a lakótelepeken. a könyvtárak az eddigieknél jobban tájékoztassák az olvasókat szolgáltatásaikról, figyeljenek arra, hogy folyamatos legyen az összhang a használók igényei és a könyvtári szolgáltatások között.

a rendelkezésre álló eszközök elosztásakor részesítsék előnyben az ugynevezett központi szerepkörű könyvtárakat - a nemzeti könyvtárat, a tudományos könyvtárakat, az országos feladatkörű szakkönyvtárakat, az egyetemi és a főiskolai, a megyei, a városi és a szakszervezeti központi intézményeket. e munkával szorosan összefügg, hogy a jövőben javítják a szakirodalmi ellátást. ehhez az egyik legfontosabb feladat a magyar nemzeti bibliográfia automatizált feldolgozása. a hazai könyvtárakkal kapcsolatos információk teljességét kívánják összegyűjteni egy ugynevezett dokumentumbázisban. a külföldi beszerzéseknél az a cél, hogy a világon megjelenő kiadványokból mindaz bekerüljön az országba, ami szükséges a magyar felhasználóknak. előnyben részesítik a tudomány, a kutatásfejlesztés, a termelés és a piacutatás, a felsőoktatás és az irányítás számára szükséges kiadványok, továbbá a legalapvetőbb kézi- és segédkönyvek beszerzését./mti/

-.-

bb.3. a gyes és a vállalat

i/ag/gk/bc/zsu kz

1981. október 13.

az immár sokéves multu gyermekgondozási segély intézményével kapcsolatban három fővárosi tanácsi vállalatnál arról érdeklődött az mti munkatársa: hogyan tartják a kapcsolatot a tartósan otthonmaradt kismamákkal.

a fővárosi művészi kézműves vállalat 423 dolgozójából 268 nő. jelenleg negyvenegyen vannak gyesen. az általános tapasztalat: igénybe veszik a teljes három évet, kevesen akadnak, akik korábban visszatérnek a munkába.
/folyt.köv./

-3-

3P

bb.3./a gyés ... folyt./zsu

évek óta nincsen anyánapja, nőnap, amikor a vállalat dolgozói ne gondolnának távollévő kollégáikra, meghívják őket az ez alkalommal rendezett ünnepekre, vagy lakásukon keresik fel a kismamákat. nem ritka a közös névadó ünnepség sem, és az alkalmankénti, szervezett rendezvényeken kívül is találkoznak otthonmaradt munkatársaikkal. a kisházakon, a szakszervezeti bizalmiakon kívül természetesen leginkább egykori közvetlen kollégái, brigádtársai keresik fel, rendszeresen - az anyákat otthonukban.

a budapesti állami fodrászatnál 1783-an dolgoznak, akik közül 1633 a nő. a fodrászok, a kozmetikusok közül 192-en vannak gyésen. mivel a frizura-, illetve a kozmetikai divat állandóan változik, a vállalat szakmai továbbképző tanfolyamokat szervez a munkatársainak, akik így nem esnek ki a gyakorlatból, s elszámíthatják a legújabb hajápolási, kozmetikai módszereket. a vállalati szakszervezeti bizottság megkülönböztetett figyelmet fordít rájuk, egyebek között több családos üllési beutalót juttat nekik.

a fővárosi műanyagipari vállalat 585 dolgozójának is túlnyomó többsége lány, asszon - 349-en vannak. most harmincegyen veszik igénybe a gyést. általában két évig maradnak otthon. a szokásos, ünnepeken, nőnap, anyánapja kívül kismama-találkozókat rendeznek számukra. ezeken tájékoztatják őket a vállalat eredményeiről, gondjairól, s természetesen a mamák is elmondják kívánságaikat, kéréseiket. nem általános, de annál örvedetesebb, a műanyagipari vállalat gyakorlata: az év végén nyereségből a gyésen lévőknek is részesíti, s ha a vállalatnál fizetésesre kerül sor, abból sem maradnak ki az otthonlévők. a gyermekeiket egyedül nevelő édesanyák különsegélyt kapnak, éppugy, mintha dolgoznának, és esetéknél lakásépítési kölcsönnel is segítik őket./mti/

-.-

bb.4. megváltozott igények - több korszerű termék a magnezitiparban

1/be/sl/zsu kz

1981. október 12.

a negyedik negyedévre - az elmúlt esztendő hasonló időszakához viszonyítva - mintegy 5-6 ezer tonnával kevesebbet rendeltek a felhasználók a magnezitipari művek hagyományos termékeiből, a tűzálló bázikus téglából.

/f/folyt.köv./

-4-

3P

bb.4./megváltozott ... folyt./zsu

a dunaujvárosi és a diósgyőri konverter munkába állásával - amelyek felső falazatához más tűzálló anyagot használnak fel, valamint az acélipari termékek és ezzel együtt a siemens-martin kemencék bélésanyaga iránt itthon és külföldön egyaránt csökkenő igények miatt mindez várható volt. ezért a gyár már előre felkészült arra, hogy egyéb keresett tűzálló anyagok gyártásának növelésével teljesíteni tudják az idei tervelőirányzatukat. így a többi között a felszabadult kapacitást kihasználva több magnézit és króm-magnezit téglát szállítanak a cement-és üvegyipar forgókemencéihez, hőkioszerelő berendezéseikhez, amivel már teljes egészében kielégítik igényeiket hazai tűzálló termékekből. ugyanakkor nagyobb mennyiségben szállítanak bélésanyagot a villamos berendezés és készülék művek hőtároló kályháihoz, amelyek iránt amugyis a vártnál nagyobb mértékben megnőtt a kereslet.

a termékszerkezet korszerűsítésének szükségességére, így a konverter kínálta lehetőségek kiaknázásának lehetőségé már időben felkészült a vállalat. tiszavárkonyi egységükben kísérleti felüzemben már konverterekhez alkalmas tűzálló alapanyagot, ugynevezett szintetikus magnézitet szállítanak próbabeépítésekhez, próbaeladásokra. a gyártás technológiáját már kidolgozták és kísérleteket folytatnak az alapanyag további feldolgozására, sőt melléktermékeit is hasznosítják; talajjavító anyagokat állítanak elő belőlük a mezőgazdaság részére./mti/

-.-

bb.5. értékes ötvösmunkák exportra

1/mg/sl/zsu kz

1981. október 13.

nagy elismerést vívtak ki az első hazánkból szállított arany-nyal, ezüsttel díszített porcelán dísztárgyak, dobozok, kávéskészletek, gyertyatartók az e téren rendkívül igényes, régi hagyományokkal rendelkező közel-keleti piacon. jelentős az érdeklődés azonban az európai és a tengerentúli országokban is az állami pénzverő és a herendi porcelángyár új, közös termékei iránt, amelyek a méltán világhírű porcelán, és leheletfinomságu, kézzel vésett nemesfémek kombinációjával készültek.

/f/folyt.köv./

-5-

3P

bb.5./értékes ... folyt./zsu

a magyar ötvösművészet remekei már régóta a világ minden tájára eljutnak. az állami pénzverő ötvösműhelyében évente mintegy 350-400 darab egyedi dísz tárgyat készítenek. ezeket az arany, vagy aranyozott ezüst, drága- és fél drágakövekkel díszített, tüzsmánc miniatürfestéssel, nemes bőrökkel kombinált törököt, dobozokat, bonboniereket, gyertyatartókat, órákat és kanocsókat európa csaknem minden országába, az egyesült államokba és japánba exportálják.

kelendők a tüzsmánc fedelű 50 grammos kis cukorkás szelencék is, de egy sakk-készlethez, vagy az angol megrendelésre készült királyi hintóhoz 8 kilogramm ezüstöt használtak fel.

az arany dísz tárgyak iránt is egyre nagyobb az érdeklődés, különösen a közel-keleti országokban. főként kuvaiti megrendelésre szállítják az aranyból, drágakő berakással készített dobozokat, fényképtartókat, bonboniereket, a mohamedán kultúrájú országok megrendelői ragaszkodnak ahhoz, hogy az általuk megvásárolt ötvöstárgyakat hagyományos keleti ornamentikával díszítsék, holott másutt inkább a jellegzetesen magyaros, erdélyi sodronyománcozással készült ötvösmunkák iránt nagyobb az érdeklődés.

a lakáskultúra változásai, a nosztalgia-hullám, a régi és új együttes alkalmazása egyaránt igényel antik jellegű és letisztított modern formai megoldásokat az ötvösművészetben is. az állami pénzverő szakemberei ennek jegyében terveznek: a hagyományok megtartása mellett törekednek az új megoldásokra. a porcelán-nemesfém kombináció sikere után most kristály és nemesfém ötvösmunka összeállítását tervezik./mti/

-.-

bb.6. pályázati felhívás külföldi egyetemi ösztöndíjra

k/ár/gk/bc/zsu kz

1981. október 13.

a művelődési minisztérium pályázatot hirdet külföldi ösztöndíjra az európai szocialista országokba, teljes egyetemi képzésre. külföldi ösztöndíjra pályázhat az a nőtlen, illetve hajadon magyar állampolgár, aki az 1981-82-es tanévben végzi el a középiskola negyedik osztályát; illetve aki magyar felsőoktatási intézménybe előfelvételt nyert az 1982-83-as tanévre, vagy jelenleg ott folytatja tanulmányait az első évfolyamon; továbbá minden érettségizett, dolgozó fiatal, aki 1981. december 31-ig nem tölti be 25. életévét.
/folyt.köv./

-6-

3P

bb.6./pályázati felhívás ... folyt./zsu

a választható szakokat, a felvételi vizsgák időpontját és témakörét, a pályázat módját, a külföldi ösztöndíj elnyerésének feltételeit a pályázati felhívás külföldi ösztöndíjra az 1982-83-as és 1983-84-es tanévre, című füzet tartalmazza. ezt, valamint a füzet mellékleteként kiadott jelentkezési lapot budapesten a 17. számú pedagógus könyvesboltban /v., muzeum körút 5./, a 44. számú móróc zsigmond könyvesboltban /v., deák ferenc utca 15./ és a 4. számú tankönyvboltban /v., október 6. utca 8./, vidéki városokban pedig a tankönyvárúsításra kijelölt könyvesboltokban vásárolhatják meg az érdeklődők. a vidéki könyvesboltok címéről a középiskolák igazgatói adnak tájékoztatást.
/mti/

-.-

bb.7. új szolgáltatók a fővárosi lakótelepeken

i/ag/sa/bc/zsu kz

1981. október 13.

a különböző szolgáltató vállalatok, szervezetek a budapesti lakótelepeken javítják az idén a lakosság ellátását, 11 felvevőhely, üzlet megnyitásával. többek között új fodrászat, mosó szalon várja a békásmegyeren élőket; a mihálkovics utcai lakótelep rávisz irodával gazdagodik; a gyöngyösi utin cipőjavító szalon, gelka fiók, fényképész műterem, fodrászat, ruhatisztító létesül, és egy irodában a különféle lakáskarbantartási munkákat rendelhetnek meg az itt lakók.

a fővárosi tanács ipari főosztályának tájékoztatása szerint a vi. ötéves tervidőszakban csaknem 150 új szolgáltató üzlet nyílik a lakótelepeken. az itt élők minél jobb kiszolgálására a tanács kisiparosok műhelytársulásainak létrehozását is szorgalmazza. a kiosz-on keresztül anyagi támogatást is ad azoknak a kisiparosoknak, akik - ugynevezett műhelyépítő szervezetekbe tömörülve - saját erőből kis szolgáltatóházakat, építenek. ezekben akár különböző szolgáltatók - fodrász, villanyszerelő, tv-műszerész - dolgoznak, akár komplex szervizként működnek a szakemberek: egy épületben tevékenykedne például az autószerelő, a karosszérialakatos, az autógumijavító. ez a forma már a január 1-től életbe lépő új vállalkozási jogszabályok megvalósítását is segíti. a kerületi tanácsok felajánlják, a lakótelepi házak üres helyiségeit, például a szárítókat, vagy az ugynevezett lábasházak alsó szintjét: a kisiparosok ezeket - illetve beépítve is kialakíthatnak szolgáltatóműhelyeket./mti/

-7-

3P

bb.8. hazánkban először: gépesített aknamélyítés a mecsekben

kász/az/zsu kz

1981. október 13.

uj aknatalepfuró berendezést állítottak munkába az épülő mecseki ércbánya légaknájában, s ezzel a hazai bányászat történetében először itt vált teljesen gépesítetté az aknamélyítés valamennyi mozzanata, a bányászati aknamélyítő vállalat mecseki körzetének dolgozói fél évig tartó kísérleti furássorozat után kezdtek hozzá az üzemszerű termeléshez a mecseki ércbányászati vállalat új, v-ös számú üzemében.

a mélyülő akna olyan, akár egy óriási kut, falát felülről lefelé haladva betonnal erősítik meg, az akna alján robbantással fellazított kőzetet a mélyben dolgozó markológéppel rakják a szállító tartályokba, amelyeket ugyancsak géppel húznak a nap-szintre, a robbantótölteteket elhelyezésére szolgáló furatokat - egy-egy robbantáshoz félszázat - eddig nagy erőfeszítéssel készítették al az aknamélyítők: harminc kilós sűrített levegővel működő furókalapáccsal mélyítették a kőzetbe a két és fél méteres lyukakat, a feladatot most, gyorsabban, az új berendezés oldja meg: egyszerre négy - három és fél méter mély - furatot készít, munkába állításával várhatóan másfélszeresére teljesítik idei tervüket a légakna mélyítői, s elérik a kilencezáz méteres mélységet az v-ös üzemben./mti/

-. -

bb.9. 20 vagon tölgy-makk az új bükki erdőkhöz

kör/ká/zsu kz

1981. október 13.

a borsodi erdő és fafeldolgozó gazdaság bükki és zempléni erdősegeiben befejeződött a tölgy-makk gyűjtése, az utóbbi évek leggazdagabb termését hozták a különböző tölgy-fajták, s így mintegy 20 vagonnal gyűjthettek be az új telepítésekhez, a termés, foltokban, jelentkezett, azaz például a mocsolyási erdészeti területén elsősorban a kocsánytalan, míg a sárospataki környéki tölgyesekben a kocsányos tölgy makkjából termelt jelentős mennyiség.

a begyűjtött makk egy részét csemetekertekben ültetik el, más részét pedig az erdősegek tisztásain, közvetlenül vetik el, amíg a tölgyfák bőségesen növeltek makkot, addig a bükk hegyesség őshonos, névadó fafajtája még csak mutatóban sem hozott termést, így az idén nem gyűjthettek bükk-makkot./mti/

-. -

-8-

BP

bb.10. gyógynövénykutatók botanikus kertje - citromillatu kakukkfű a pilisből

vir/mné/az/zsu kz

1981. október 13.

új botanikuskert van megszületőben budakalászon a gyógynövénykutató intézetben, a kijelölt, csaknem egy hektáros területet most töltik fel termőfölddel az intézet dolgozói, ide ültetik ki - még a fagyok előtt - a korábbi óta begyűjtött magvakat, a kutatók az ország valamennyi táját bejárták azóta, hogy összegyűjtsék a magyarországon tenyésztő csaknem 300 fajta gyógynövényt.

a botanikus kert megteremtésének részint az a célja, hogy megőrizzék sok, lassanként kipusztuló növényritkaságot, a gyógyszeripar igényei szerint a majdani kert példányain kísérletezik ki egy-egy fajta szaporítási módját, szükség szerint későbbi termesztését.

a gyógynövények közül számos fajta nélkülözhetetlen a gyógyászatban, ilyen például a digitalis, mely a szivgyógyszerek ismert hatóanyaga, ugyancsak a szivgyógyászatban hasznosítható a kapor-rózsa - közismertebb nevén tavaszi hérics - vagy a kálmos nevű vizinövény, melynek gyökere étvágygerjesztő hatóanyagokat tartalmaz.

összegyűjtik a pilisi flóra jellegzetes növényeit, közöttük a tavaszi kankalint, az acsalaput, a citromillatu kakukkfűvet.

helyet kapnak majd a gyógynövény kutató intézet botanikus kertjében, üvegházaiiban külföldön tenyésztő fajták is, az intézet ugyanis a világ különböző tájain működő botanikus kertek közül több mint háromszázal tart kapcsolatot, s a botanikus kertek megküldik egymásnak az általuk begyűjtött növények magvait./mti/

-. -

bb.11. szekrénysorba való - tüzhely papáról

bév/az/zsu kz

1981. október 13.

a szekrénysorba építhető villanytüzhely gyártását kezdték meg a villamosberendezések és készülékek pápai gyárában, a tetőszerű külsejű és korszerű üzemeltetésű villanytüzhelyeket a butoriparral közösen fejlesztették ki, a szolnoki tiszai butoripari vállalattal és a budapesti épület-asztalos és faipari vállalattal kötött társasági szerződés alapján, négy változatban készítik a szekrénysorba beépíthető tüzhelyt, amelynek zománca harmonizál a butor színével, készítik tetszetős kerámia fedőlappal is az újdonságot./mti/

-. -

-9-

BP

bb.12. gazdára váró oroszánkölyök

igó/az/ig kz

1981. október 13.

példátlan oroszánaldás köszöntött a mecseki állat-
kertre: egymást követően tíz kölyök látott napvilágot a szép
erdei környezetben. a pécsi zoo fiatal oroszánmamái hármas-
meg négyesekkel örvendeztették meg a gondozóikat. s kitűnő
nevelőknek bizonyultak. a fogságban élő oroszánok gyakran el-
hagyják kicsinyeiket, emiatt azokat más állatoknak adják daj-
kaságba vagy mesterségesen táplálják. a mecseki oroszánbék-
nek gondos szülei vannak, jól táplálják kölykeiket. a bő szapo-
rutat - további újszülöttek is várhatók még - gondot okoz azon-
ban a zoonak, hiszen a nagyévtágyu állatok valósággal kieszik
vagyonából. ezért három kisoroszlánt máris átadtak az egyik
hazai cirkusznak. további három apróság kecskemétre kerül a
mecseki állatkert ajándékként a vadaspark 10. születésnapjára.
a többiek még gazdára várnak./mti/

- . -

bb.13. tajga a tajgába - lakókocsi nyiregyházáról

kal/az/ig kz

1981. október 13.

gáz- és olajkutató geológusok és külterületen dolgozók
leendő lakhelyéül szolgálnak a nyiregyházi mezőgép vállalat-
nál szovjet megrendelésre készülő lakókocsik.

a tajga márkanevű vontatható lakókocsi alapterülete
husz négyzetméter. belső terét úgy képezték ki, hogy haszná-
lóinak kényelmet és biztonságot nyújt a tajgák és sztyeppék,
vagy éppen a sivatagok világában. a klimaberendezéssel fel-
szerelt hűthető és fűthető lakótérben négyen élhetnek. tiszt-
tálcódásukat bojler, zuhanyzó szolgálja, a konyhasarok gáztűzhe-
lyén főzhetnek, holmijukat beépített szekrényekben tarthatják.

a mezőgép nyiregyházi vállalata az idén száz, jövőre
pedig már kétszáz tajga lakókocsit küld szovjetunióbeli part-
nerének. tárgyalnak iroda céljait szolgáló lakókocsik gyártásáról,
szállításáról is./mti/

- . -

- 10 -

37

bb.14. megtalálták scarbantia fórumát - befejezték az idei ása-
tást sopronban

mzs/az/ig kz

1981. október 13.

jó eredménnyel zárultak sopronban, a római kori scar-
bantia több éve tartó régészeti kutatásának idei munkálatai: a
szakembereknek sikerült körülhatárolniuk a római település köz-
életének fontos színterét, a fórumot. az új utca és a szent györgy
utca sarkán tavaly megtalálták a fórum déli szegélyét, az idén
pedig feltárták a keleti és a nyugati határvonalát, a városháza
udvarán kiásták azt az utat, amely északról határolta a fórum
területét. a tér - amely a jelenlegi utcaszintnél mintegy 4,5
méterrel mélyebben fekszik - az első-második században épült. a
fórumot körülölelő vízelvezető csatorna maradványait is feltárták,
előkerült több faragott szegélykő és két szobor talapzata.
a tér szomszédságában központi fűtéses lakóházak maradványait rej-
tette a föld mélye, a kissé távolabbi házak pincéjében pedig
öt méter széles, korabeli ut nyomaira bukkantak./mti/

- . -

bb.15. gombabőség a bakonyban

szé/az/ig k

1981. október 13.

tomnaszám szedik a gombát a bakony ligetes-füves fenn-
síkjain, németbánya, farkasgyepű, csehbánya környékén és zirc mel-
lett, királykapunál. különösen nagy tömegben terem a csiperke,
a vargánya, a szegfű gomba és a pereszkefélék családja. a vesz-
prémi piacon is nagy a gombakinálat. a szakértők ismételten
arra szólítják fel a gombaszedőket és fogyasztókat, vizsgáltsák
meg saját szedésű gombájukat, és ne vásároljanak házalóktól./mti/

- . -

bb.16. társadalmi segítséggel - mozgásterápiás gyerekek foglal-
koztatója tatabányán

ráb/az/ig kz

1981. október 13.

mozgásterápiás foglalkoztatót nyitottak a napokban tata-
bányán a mozgássérült gyerekek részére. a városi tanács kez-
deményezésére épített intézményben ugynevezett konduktív peda-
gógiai és gyógytorna ambulanciát rendeztek be. azokkal a kicsi-
nyekkel foglalkoznak itt a szakemberek, akik velük született
vagy szerzett betegség miatt tartás- és mozgásrendellenességben
szenvednek. megtanítják őket mindennekelőtt az alapvető mozgásele-
mekre: a helyes járásra, a tárgyak megfogására. a városban, ahol
50-60 gyerek szorul ilyen kezelésre, egy régi, megüresedett ren-
delő átalakításával társadalmi munkával készítették el az új ambulán-
ciát a tatabányai szénbányák építőipari üzemének szocialista
brigádjai. a helyi építőipari szövetkezet a foglalkozásokhoz
nélkülözhetetlen segédeszközöket állította elő, több bölcsőde dol-
gozói a helyiségek berendezésében segítettek./mti/

- 11 -

37

bb.17. barcognak a dámszarvasok gyulajon

blb/az/zsu kz

1981. október 13.

dámvadországban, a tolna megyében levő gyulaji állami erdő- és vadgazdaság világhírű rezervátumában, megkezdődött a nászidőszak, amely egy hónappal később követi a gimszarvasok szeptemberi bőségét, és október végéig eltart. barcognak a lapátos agancsu, foltosgyőrű bikák: horkanásaik egybehangzó lármája a békák brekességéhez hasonlít. a vadgazdaság gyulaj, pári, tamási és regöly térségében elterülő erdőben most hazai és külföldi sportvadászok lesik a dámszarvasokat; máris több kapitális bika került terítékre, főleg hajnalokon./mti/

-. -

bb.18. állami gazdaság és tsz területcseréje

csiz/az/zsu kz

1981. október 13.

területcserére került sor a magyarnándori állami gazdaság és a nézsai béke termelőszövetkezet között. az állami gazdaság 42 hektár földterületet adott át a nézsai közös gazdasággal határos birtokaiból, s helyette 72 hektáros - gyengébb aranykorona értékű - csereterületet kapott. az állami gazdaság 9200 hektáros területet birtokol, de táblái harminckét település körzetében helyezkednek el, szétszórtan, nyugat-nógrádban, és pest megyében is. a munkaszervetés és ellenőrzés hatékonyságának javítását szem előtt tartva, a gazdaság vezetői a birtokok zömét földcserék lebonyolításával igyekeznek borsosberény, szügy-magyarnándor, nógrádkövesd és szécsény köré csoportosítani. a terv valóra váltása a domborzati viszonyok miatt sem mindig egyszerű, és gondot okoz a talaj eltérő minősége, aranykorona értéke is. egy-egy csereakciót nemritkán csak második, sőt harmadik tsz-partner közbejöttével lehet lebonyolítani, mindezek ellenére a legutóbbi nézsai földcsere után jó uton halad egy körülbelül százhektáros adok-kapok ügylet lebonyolítása a tolmácsi lókosvölgye tsz-szel, jövőre pedig a 240 hektáros acsai birtokok cseréjét szeretnék nyelbeütni./mti/

-. -

-12-

3P

bb.19. a bakfark triónak készül - életre kel a pszaltérium

kal/az/zsu kz

1981. október 13.

nem mindennapi feladatra, egy lassacskán a feledés homályába merülő középkori pengetős hangszer, a pszaltérium, életrekeltségére vállalkozott halász géza nyíregyházi gépésztanikus, aki ötödik esztendeje foglalkozik régi hangszerekkel.

a citara és a cimbalom őseként számon tartott pszaltérium - mely a viii. században bizánci közvetítéssel került itáliába, majd később nyugat európa más államaiba is - bakfark bálint lanttrió számára készül a nyíregyházi ezermester műhelyében.

a trapéz alakú 12-25 húros pengetős hangszert egyaránt szívesen alkalmazták az egyházi és a világi zenekarok: elterjedt volt a templomokban és a középkori udvarházakban is. a viii. századbeli fénykorát követően a pszaltérium egyre ritkábban tűnt fel a hazai zenei életben.

a reneszánsz és barokk muzsikát játszó trió a korabeli zenei alkotások bemutatását csak az egykoron használatos hangszerekben tartja megvalósíthatónak. s mivel halász géza hangszerei már sikerrel vizsgázták a bakfark koncerteken ezért kapott megbízást a mester a pszaltérium elkészítésére. a hiteles másolat-hoz valósággal könyvtárnyi szakirodalmat kellett átnéznie: pszaltériuma 60 centiméteres alsó és 40 centiméteres felső szélességű, 22 húros, 3 oktáv hangterjedelmű lesz. a hangszer tőkéje a regéci erdőkben honos hegyi juhából, alja és fedőlapja pedig vörös fenyőből készül. valószínűleg az egyetlen ilyen hangszer lesz hazánkban; Európában is csupán néhány neves múzeum hangszergyűjteményében őriznek egy-egy példányt e rangos és sokáig népszerű hangszerekből./mti/

-. -

bb.20. új növényvédőszer üzem épül a peremartoni vegyipari vállalatnál

bév/az/zsu kz

1981. október 13.

új növényvédőszer üzem építését kezdték meg a peremartoni vegyipari vállalatnál. a kilencven millió forintos beruházással 1600 tonna hatóanyag gyártására és feldolgozására készülnek fel. a kulcsberendezéseket ugyan importálják, de a gépek többségét, itthon a jászberényi aprítógépgyárban készítik el./folyt.köv./

-13-

3P

bb.20./uj növényvédőszer ... folyt./zsu

a beruházásban résztvesz a győri mélyépítő vállalat és a vegyész-
szer. a tervek szerint az új peremartoni növényvédőszer üzem
jövőre kezdi meg a termelést. a rajtot követően megkésztetik
a dunántúli gyárban jelenleg előállított növényvédős-
szer mennyiségét, s gyártmányai várható értéke meghaladja
évente majd az egy milliárd forintot.

a számításuk szerint termékeik évi hat millió dollár értékű
importárut pótolnak. peremartonban ugyanis elsősorban gombaölő-
szereket gyártanak, amelyek 90 százaléka ma még importból szár-
mazik./mti/

-.-

bb.21. tíz részes videofilm sorozat - a nyelvoktatáshoz

bév/az/zsu kz

1981. október 13.

veszprémben, az országos oktatástechnikai központban be-
fejeződött a 10 részes idegennyelvű filmsorozat forgatása.
a felvételeket 1979-ben kezdték meg az idegennyelvű továbbképző
intézet tanárainak ötlete nyomán. a szakmai forgatókönyvet is
az intézet tanárai írták, ennek alapján készített belőle sorozat-
ot várkonyi gábor tv-rendező. egy-egy rész 20 perces, az általá-
nos, tehát társalgási nyelvvizsga ismeret-anyagát dolgozza fel.
a videokazettára rögzített filmek szereplői színészek és
amatőrök, helyettük azonban angol, német, francia, orosz és spa-
nyol nyelven magyarországon élő külföldiek szólnak meg. az
szinkronszerepekre a rádió, tv és a külképviseletek segítségével
toborozták a vállalkozókat.

a sorozatot a felsőoktatási intézményekben a nyelvtanfolyamo-
kon, és az idegennyelvű továbbképző intézetben vetíthetik majd,
mindenütt, ahol képmagnó áll a nyelvtanárok és tanulók rendelkezésére./mti/

37

-.-

-14-

bb. 22. zavaros, de iható a víz észak-pest kerületeiben

i/os/gk/gw hgy

1981. október 13.

zavarossá vált a víz kedd reggelre a főváros észak-pesti
kerületeiben. a vízművektől kapott tájékoztatás szerint a szennye-
ződést a csőhálózat karbantartása során, a vízvezeték belső falá-
ra lerakódott fenol kitisztulása okozza. a víz a köjál megállapi-
tása szerint iható. a szennyeződést gézen vagy vattán való átszű-
réssel lehet csökkenteni. a karbantartási munkák - a vízművek elő-
zetes közlése alapján - szerdán fejeződnek be, várhatóan addig a
szennyeződés is megszűnik a vízvezeték-hálózatban.

/mti/

bb. 23. a fővárosi vízművek

sa/gw hgy

1981. október 13.

közli, hogy a x. kerületben a kerepesi uti lakótelepen, a xiv.
kerületben a martos flóra uti lakótelepen, a xiv. kerületbeli
füredi uti lakótelepen és a xvi. kerületben a budapesti ut,
bajcsy-zsilinszky ut, veres péter ut, thököly ut által határolt
területen víznyomás csökkenés várható október 15-én 9-13 óráig,
gépházi karbantartási munkálatok miatt.

/mti/

bb. 24. az európai rákkutatók szövetségének hatodik kongresszusa
budapesten

t/me/sa/gw hgy

1981. október 13.

budapesten a semmelweis orvostudományi egyetem nagyváradi
téri elméleti tőmbjében tartja vi. kongresszusát az európai rák-
kutatók társaságainak szövetsége, amely rendezvényei, ösztöndij-
programjai, közös állásfoglalásai révén az emberi daganatok diag-
nózisát és gyógykezelését elősegítő kutatásokat támogatja. az
európai rákkutatók más kontinensekről érkezett kutatókkal együtt
- mintegy háromszáz - a kedden kezdődött tanácskozáson megvitat-
ják a daganat áttétek képződésére, korai felismerésére, klinikai
formáira és gyógyszeres kezelésére vonatkozó kutatásaik eredmé-
nyeit. a daganatok terjedését jelző úgynevezett marker fehérjék
megfigyeléséről is tájékoztatják egymást. beszámolnak az egyes
sejtvonalakra ható monoclonális antitestekről, amelyek hatásos
eszköznek ígérkeznek arra, hogy a daganatos sejteket elpusztító
gyógyszereket velük célzottan a daganatos sejtekre juttassák, s
ezáltal csökkentse a daganatellenes gyógyszerek mellékhatását.
a háromnapos tanácskozáson értékelik az új eljárásokat és azok
minél gyorsabb besorolását a daganatok diagnózisát és terápiáját
elősegítő orvosi beavatkozások közé.

/folyt. köv./
10.33/gw

- 15 -

11.20.07

12.

bb. 24. / az európai rákkutatók.....folyt./gw

a megnyitó ülésen lapis károly egyetemi tanár, a magyar onkológusok társaságának elnöke, az európai rákkutatók társasági szövetségének alelnöke köszöntötte a résztvevőket. hutás imre egészségügyi miniszterhelyettes a vendéglátó ország üdvözlését tolmácsolta a kongresszusnak.

/mti/

- . -

bb. 25. szoborpark harkányban

ig/ká/gw hgy

1981.október 13.

szoborparkot alakítanak ki hazánk leglátogatottabb gyógyfürdőhelyén: harkányban. a történelem és a kultúra olyan kiemelkedő alakjainak állítanak emléket, akik valamilyen módon kötődnek a dél-baranyai tájhoz. az első avatóünnepséget kedden tartották: jókai mór bronzszobrát - trischler ferenc pécsi szobrászművész alkotását - leplezték le az arborétumban. a „nagy mesemondót”, sok szál füzte baranyához. előbb legátusként járt többször is ezen a vidéken, majd a baranyai református egyházmegye gondnokává választották. a múlt század hatvanas éveiben ő képviselte a parlamentben a siklósi kerületet, amelyhez harkány is tartozott. a közeli pécs pedig diszpolgárává választotta jókait.

az arborétum legszebb részén helyezkedik majd el a szoborsétány, amely évente egy-egy újabb jeles személyiség emlékművével gazdagodik. ezek sorában kap helyet - többek között - az 1526-os mohácsi csata hősi halottait eltemető kanizsai dorottya, az 1849-es forradalmi kormány külügyeit vezető batthyány kázmér, a kerületben országgyűlés képviselőnek megválasztott táncsics Mihály, s az e tájon született, illetve élt barta lajos ujságíró és kodolányi jános író.

/mti/

- . -

bb. 26. halálos közlekedési balesetek

gk/gw hgy

1981. október 13.

zalaegerszeg belterületén egy vasuti átjáróban zsohár lajosné 41 éves üzletvezető, alsószenterzsébeti lakos személygépkocsijával összeütközött egy mozdonyal. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, kálmán elekné 25 éves eladó, cseszteregi lakos a kórházban meghalt, a személygépkocsi vezetője pedig súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint zsohárné a fénysorompó tilos jelzése ellenére hajtott a sínekre. a rendőrség gépjárművezetői engedélyét bevonta.

/folyt.köv./
10.44/gw

- 16 -

1125/07

12.

bb. 26. /halálos....folyt./gw

érd belterületén fonyódi frigyos 58 éves asztalos, budapesti lakos személygépkocsijával elütötte budai krisztina 14 éves tanuló, aki a kórházban meghalt. fonyódi sulyos sérülést szenvedett. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított.

ráckeve belterületén jusztik józsefné 74 éves nyugdíjas, ráckevei lakos kerékpárral egy tehérgépkocsi alá esett és a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a kerékpáros figyelmetlenül hajtott az uttestre.

karcag külterületén csernák miklós 45 éves gépkezelő, budapesti lakos személygépkocsijával összeütközött egy pótkocsis tehérgépkocsival. a személygépkocsi utasai közül nagy zoltán 36 éves üzemvezető-helyettes, szeghalmi lakos a helyszínen, nagy zoltánné 32 éves anyagkönyvelő, szeghalmi lakos a kórházban meghalt, csernák miklós életveszélyes és egy másik utas súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint csernák a személygépkocsival megsértette az elsőbbségi szabályt.

tolna megyében zomba külterületén egy személygépkocsi elütötte a kerékpárján közlekedő miklós béta 44 éves téesz-tag, helyi lakost, aki a kórházban meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint miklós béta kerékpárral megsértette az elsőbbségi szabályt.

borsod megyében csobaj külterületén molnár jános 25 éves segédmunkás, taktabáji lakos horgászás közben a tiszába esett és megfulladt. a rendőrség folytatja a baleset vizsgálatát.

/mti/

- . -

bb. 27. elítélték a vajhádi kendergyári tűz előidézőjét

dén/ká/gw hgy

1981. október 13.

a kenderfonó és szövőipari vállalat vajhádi gyártelepén október 2-án keletkezett tűz előidézőjét a hódmezővásárhelyi városi bíróság vonta felelősségre. a vizsgálat megállapítása szerint schiller andrás munkaterápiás gyógykezelt, aki a közeli nagyfai alkoholelvonó intézetből járt a vajhádi üzembe dolgozni, a bálarakárban cigarettára gyujtott. a gyufa lángjától a bálakból kilógó kócszálak meggyulladtak és így keletkezett a nagyobb kárt okozó tűz.

schiller andrás ügyét a hódmezővásárhelyi bíróság gyorsított eljárással tárgyalta. a tűz előidézőjét gondatlanságból elkövetett közveszély okozása miatt nyolc hónapi fogházban letöltendő szabadságvesztésre ítélte. az ítélet jogerős.

/mti/
11.11/gw

- . -
- 17 -

1135/07

12.

bb. 28. távlati terv a déli balatonpart közúthálózatának fejlesztésére

kap/ká/gw hgy

1981. október 13.

a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi kaposvári ülésén megvitatta és elfogadta a déli balatonpart komplex közlekedésfejlesztési javaslatát. ennek értelmében 2010-ig a déli parton az m7-es autópálya, a 70. számú főút és az erre merőleges utak olyan rendszerét alakítják ki, amely kielégíti a terület üdülő-idegenforgalmi igényeit, megfelel a környezetvédelmi szempontoknak, a terület megközelítése és a belső kapcsolatok kiválóknak. a megvalósítás három ütemben történik. az első ütemben többek között siófokon mindkét irányban 2x2 sávú főforgalmi ut készül, szintbeni vasuti keresztezéssel. befejezik az északi tehermentesítő ut, a harmadik sió hid és a város üdülőterületi útjainak építését. a második ütemben - előreláthatóan 1990-ig megépül az m7-es autópálya jobboldali sávja balatonaligától siófokig. gyalogos felüljáró készül balatonszabadi-sóstó és balatonszabadi vasútállomás között. zamárdi és balatonszárszó, valamint fonyód és balatonkeresztúr között folytatódik az új utszakasz építése, az autópálya nyomvonalán, fél autópályaként. a harmadik ütemben tervezik az m7-es teljes szakaszának - balatonfenyvesig történő - kialakítását a csomópontokkal és a hozzávezető utakkal együtt. siófokon megépül a negyedik sió-hid és hatezer gépkocsi parkolására teremtenek lehetőséget.

/mti/

- . -

bb. 29. herszoni művészek zalában

tas/az/gw hgy

1981. október 13.

egyhetes vendégszereplésre kedden zalába érkezett a megye szovjet-ukrajnai testvérterülete, herszoni megye művészegyüttese. elsőként hévizen, a louis saillant gyógyüdülő kulturterében adott műsort a 40 tagú, néptáncosokból, zenészekből és énekes szólistákból álló csoport. a méltán nagy sikert aratott bemutatkozás után még négyszer lépnek színpadra: két zalaegerszegi előadásuk között nagykanizsán és gellénházán is bemutatják színes, látványos műsorukat.

/mti/

- . -
- 18 -

11.51/gw

12.50

13. 25

bb. 30. időjárásjelentés

gw

1981. október 13.

a meteorológiai intézet jelenti 1981. október 13.-án
13.00 órakor:

hideg éjszaka

a skandináv középpontú ciklon európaszerte, napok óta változókéony időjárást okoz, nagy sebességű áramlási rendszere a sarkvidék irányából egyre hidegebb léghullámokat szállít az óceáni partvidék mentén nyugat és közép-európán át a fekete tenger illetve a kelet európai alföld irányába. az áramlási rendszerben képződő légköri frontok egy-egy területén közel naponként változtatják meg az időjárás jellegét, borult, csapadékos illetve kevésbé felhős, szeles időszakok váltakoznak. a hőmérséklet csúcserőke a brit szigetek és a bretagne-félsziget térségében helyenként több mint 10 fokkal marad el az október közepén szokásostól, észak angliában kedden reggel 1,2 fokos hőmérséklet mellett hózáporok alakultak ki. az észak, északnyugat felől áramló hideg léghullámok utjuk során kissé melegeknek, tehát közép európában kisebb mértékű lenülést okoznak.

hazánkban hétfőn kora délelőtt még országszerte derült idő volt. később délnyugat felől időnként megnövekedett a felhőzet, délnyugaton csak 2,3 máshol általában 6,7 órán át sütött a nap. a hőmérséklet délutánra 11 és 18 fok közé emelkedett. késő délutántól országszerte beborult az ég és egyre több helyen eredt el az eső, záporosó. reggelig nagyjából az ország déli felén hullott, általában csapadéknyom és 5 mm közötti mennyiségű csapadék. ennél többet a mecsek vidékéről jelentettek, árpádtetőről 10, pécsről 13 mm-t. kedd hajnalra 4 és 9 fok közé hűlt le a levegő. délelőtt északnyugat felől csökkent a felhőzet, délen és keleten is megszűnt az addig folyamatos esőzés, szórványos záporokról érkezett jelentés. az északi, északnyugati szél megerősödött, a dunántúlon helyenként viharossá fokozódott. a hőmérséklet 11 órakor 11 és 14 fok között volt.

budapest belterületén hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 11,0 fok volt, a százéves átlagnál 0,9 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1006 mb. erősen emelkedik.

várható időjárás az ország területén szerda estig:

tovább csökkenő felhőzet, a kisebb felhőátvonulásokból szórványosan futó zápor. eleinte még erős, a dunántúlon helyenként viharos, később lassanként mérséklődő északi, majd nyugati, északnyugati szél. hideg éjszaka. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 1 és 6 fok között a szélvédett területeken gyenge talajmenti fagy, a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 10 és 15 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 232 cm, a víz hőmérséklete: 12,8

fok.
/mti/
13.01/gw

- . -
- 19 -

11.51

bb. 31. a vállalati munkaerőgazdálkodás és a termékszerkezetváltás kapcsolatáról tárgyalt a fővárosi népi ellenőrzési bizottság

t/ag/mm/dg/gw kz

1981. október 13.

a fővárosi népi ellenőrök tapasztalatai szerint a szabályozók még mindig nem ösztönzik eléggé a vállalatokat termékszerkeztük változtatására, korszerűsítésére. a vállalatok többségénél a népi ellenőrök által megvizsgálat 1978-1981. közötti években, nem is történt jelentősebb termékszerkezetváltás, mint a fővárosi népi ellenőrzési bizottság kedden tartott ülésén ezzel összefüggésben elmondták, a kisebb módosításokat is elsősorban a piac változó igényei kényszerítették ki. ezekhez alkalmazkodva egyes termékekből többet, másokból kevesebbet gyártanak, főleg a meglévő, adott technológiára alapozva. néhány vállalat - például a szellőzőművek, a chinoin - azonban már profiltisztítással, egyes termékek gyártásának megszüntetésével igyekeznek gazdaságosabbá tenni munkáját; mások - így a taurus, a ganz-mávag, az elektroakusztikai gyár - új gyártmányokat vezettek be, saját fejlesztés, vagy licenc-vásárlás alapján. a vizsgált építőipari vállalatok többségét még a beruházások csökkenése sem kényszerítette jelentősebb változtatásokra, hiszen kapacitásuk így is teljesen kihasználta.

a szerkezetváltoztatást a munkaerőhelyzet egyetlen vállalatnál sem gátolta bár az ellenőrzött üzemek többsége létszámihiánnyal küzd. a változások nem módosították a dolgozók szakmai összetételének arányát, nem volt szükség jelentősebb munkaerőátcsoportosításra, s a dolgozók továbbképzésére sem; az adott szakmabérgárda megfelelt az új feladatoknak is. kedvezőtlen jelenség - állapotot- ták meg a népi ellenőrök -, hogy sokhelyütt kevés a középfokú végzettségű szakember, így felsőfokú képesítésű dolgozók kényszerülnek olyan munkákra, amelyek jóval kisebb ismeret- és tudásanyaggal is megoldhatók lehetnének.

a jövőt vizsgálva a fneb munkatársai észrevételezték, hogy a husz vállalat többsége a vi. ötéves terv-időszakra sem irányzott elő olyan jelentős szerkezetváltást, melyeket a népgazdaság előtt álló feladatok pedig megkövetelnének, ezért egyebek között azt javasolják a népiellenőrök, hogy az illetékes irányítószervek dolgoz- zanak ki olyan, módosított szabályozókat, amelyek erőteljesebben kényszeríthetnék és - főleg - ösztönözhetnék a dinamikusabb szerke- zetváltást. a vállalatok a szerkezetváltás gyorsítására több infor- mációt igényelnek. a népi ellenőrök kéri ezért a kneb illetékeseit, javasolják a külkereskedelmi minisztériumnak, a kereskedelmi kama- rának: több tájékoztatót, módszertani utmutatót adjanak ahhoz, hogy a vállalatok jobban megismerhessék helyüket és szerepüket nemcsak a nemzetközi, hanem a hazai körülmények között is.

/mti/
13.31/gw

- 20 -

11.01.81

bb. 32. észti komszomolisták szolnokon

end/az/gw kz

1981. október 13.

észti komszomol delegáció érkezett szolnokra tallinmból. a küldöttség, amelyet ra andres az észti komszomol központi bi- zottságának titkára vezet, egy hetet tölt a balti főváros magyar- országi testvérmegyéjében kisz bizottságokat, üzemeket, vállalala- tokat, intézményeket keres fel, ismerkedik a mozgalmi munka mód- szereivel.

/mti/

- . -

bb.33. minigaléria nyílt debrecenben

tár/az/zsu kz

1981. október 13.

minigalériát avattak kedden debrecenben, a kisz hajdu-bihar megyei bizottságának székházában. a kisz-bizottság azért alakította ki a tárlatok rendezésére alkalmas helyiséget, hogy a megyében élő fiatal művészek, tehetséges alkotóknak bemutatkozási lehetőséget nyújtson. a minigaléria első kiállításán szabó lászló grafikus, a debreceni medgyessy ferenc képzőművészeti stúdió tagja mutatkozik be. az egy hónapig megtekinthető tárlaton 13 linómetszetét, papír- nyomtatást és tusrajzát tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

- . -

bb-34. somogyi imre szófiába utazott

jk/dg/zsu kz

1981. október 13.

a bolgár kommunista párt központi ellenőrző és revíziós bizott- ságának meghívására kedden bulgáriába utazott a magyar szocia- lista munkáspárt központi ellenőrző bizottságának küldöttsége so- mogyi imrének, az mszmp központi ellenőrző bizottsága titkárának vezetésével. a küldöttség tagja sebes sándor, a központi ellenőrző bizottság tagja, és fraknóy gábor, a keb munkatársa./mti

- . -

bb.35. a spanyol szocialista munkáspárt küldöttségének látogatása

jk/dg/zsu kz

1981. október 13.

az mszmp központi bizottságának meghívására október 9-13. kö- zött látogatást tett hazánkban a spanyol szocialista munkáspárt /psoe/ küldöttsége josé federico de carvajalnak, a szövetségi vég- rehajtó bizottság tagjának vezetésével. a delegáció tagja volt alfonso palomares, a párt külpolitikai bizottságának tagja. /fol.t.köv./
13.55/zsu

-21-

14 45
3P

bb.35./a spanyol ... folyt./zsu

a spanyol vendégeket fogadta gyenes andrás, a központi bizottság titkára, a küldöttségél berecz jános, a központi bizottság tagja, a kb külügyi osztályának vezetője, és nagy jános külügyminisztériumi államtitkár folytatott megbeszéléseket. a delegációval találkozott cservenka ferencné, a kb tagja, a pest megyei pártbizottság első titkára, az országgyűlés alelnöke.

a megbeszélések során véleményt cseréltek a nemzetközi helyzet, mindenekelőtt az enyhülés, a leszerelés, a madridi európai biztonsági és együttműködési értekezlet időszzerű kérdéseiről, valamint a világ különböző részein kialakult feszültséggócokról. a két párt képviselői áttekintették a pártközi együttműködés fejlesztésének lehetőségeit./mti/

-.-

bb.36.a belpolitikai főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1981. október 13.-án 14.00 óráig:

gw kz

1981. október 13.

1. kelendők a mezőgazdasági gépek
2. a iv. országos könyvtárügyi konferencia ajánlásai
3. a gyes és a vállalat
4. több korszerűbb termék a magnezitiparban
5. értékes ötvösmunkák exportra
6. pályázati felhívás külföldi egyetemi ösztöndíjra
7. új szolgáltatók a fővárosi lakótelepeken
8. hazánkban először: gépesített aknamélyítés a mecskeben
9. 20 vagon tölgyemlék az új bükk erdőkhöz
10. gyógynövénykutatók botanikus kertje
11. szekrény sorba való - tüzhely papárol
12. gazdára váró orosz lánkölyök
13. tajga a tajgába
14. megtalálták scarbantia fórumát
15. gombabőség a bakonyban
16. társadalmi segítséggel
17. barcognak a dámszarvasok gyulajon
18. állami gazdaság és tsz területcseréje
19. a bakfark triónak készül
20. új növényvédőszer üzem épül a peremartoni vegyipari vállalatnál

/folyt.köv./

14.00/zsu

-22-

14 ¹⁰
3P

bb.36./a belföldi ... folyt./zsu

21. tíz részes videofilm sorozat
22. zavaros, de iható a víz észak-pest kerületeiben
23. a fővárosi vízművek közli
24. az európai rákkutatók szövetségének hatodik kongresszusa
25. szoborpark harkányban
26. halálos balesetek
27. elítélték a vajhádi kendergyári tűz előidézőjét
28. távlati terv a déli balatonpart közúthálózatának fejlesztésére
29. herszoni művészek zalában
30. időjárásjelentés
31. tárgyalta a fővárosi népiellenőrzési bizottság
32. észt komoszolisták szolnokon
33. minigaléria debrecenben
34. somogyi imre szófiába utazott
35. spanyol küldöttség látogatása
36. hírjegyzék

/mti/

-.-

bb.37. mélyműveléssel folytatják a bányászatot - bezárták a tatabányai külfejtéses bányát
ráb/az/zsu kz 1981. október 13.

kedden elszállították az utolsó tonna szenet a tatabányai külfejtésből, ahol 1977 végén kezdték meg a szénvagyon kiaknázását. a bánya művelésével megbízott mátraaljai szénbányák és a tatabányai szénbányák dolgozóinak helyenként öt, másutt 40 méteres földtakarót kellett eltávolítaniuk ahhoz, hogy elérjék a 6-11 méter vastagságú széntelepeket. a nyitás óta 350.000 tonna kitűnő minőségű, 5000 kalóriás szenet termeltek ki külfejtéses technológiával.

miután a talajfelszínhez közeli szénrétegek már elfogytak, a külszíni bányaművelést most beszüntették, jövőre azonban aknamélyítéssel folytatják ezen a területen a bányászkodást, 60-100 méteres mélységben ugyanis még három-négyszázezer tonnányi szén van. ezeket a széntelepeket azonban már csak mélyműveléses módszerrel lehet gazdaságosan kibányászni./mti/

..-

14.05/zsu

-23-

14 ⁰⁵
3P

bb.38. felhasználható 18 órától!

üvegtervező és grafikus tárlata salgótarjában

csiz/az/zsu kz

1981. október 13.

a salgótarjáni józsef attila művelődési központ galériájában kedden megnyílt hamza erzsébet üvegtervező és czinke ferenc grafikusművész közös kiállítása. az üvegtervező szépművi üvegtálai, vázái, poharai és más munkái mellé jól társulnak a tárlaton czinke ferenc akvarelljei és grafikái. a kiállítás egy hónapig tart nyitva.

a két művész együttes tárlata egyik megnyilvánulása azoknak a törekvéseknek, amelyekkel a salgótarjáni művelődési intézmény hozzájárul a szocialista brigádok esztétikai izlésének, ismereteinek gyarapodásához. a jövő év közepéig a társművészetek képviselőinek tíz páros kiállítását rendezik meg, rendszeres tárlatvezetéssel./mti/

-. -

bb.39. felhasználható 17 órától!

husz éves a veszprémi petőfi színház - kiállítás és a gyermektagozat első bemutatója

szé/az/zsu kz

1981. október 13.

a petőfi színház husz évvel ezelőtti alapítására emlékeztek kedden veszprémben. ebből az alkalomból nyitották meg a két évtized munkáját, fejlődését bemutató kiállítást, amely egy-egy előadást felidézve jól érzékelteti a színháznak az új magyar drámák bemutatásában vállalt kezdeményező szerepét. a társulat 216 bemutató előadást tartott 20 év alatt; németh lászló tíz darabját láthatta ősbemutatón a veszprémi közönség.

a kiállítás megnyitása után kedden este újabb jelentős eseményre és ünnepi bemutatóra került sor: a társulat újonnan életre hívott gyermektagozata weöres sándor: „holdbéli csónakos”, című két részes kalandos játékát adta elő. a horváth z. gergely rendezte darab előadását a kaláka együttes zenéje tette színe-sebbé./mti/

-. -

14.20/zsu

-24-

15⁰⁰
3P

bb.40. nagyszüret - tokaj-hegyalján

kör/az/zsu kz

1981. október 13.

a világhírű tokaj-hegyaljai borvidéken megkezdődött a nagyszüret: szedik a hagyományos furmint, a hárslevelű, valamint a sárga muskotály fajtákat. kedden már mintegy nyolcezer szüretelték a nagyüzemi táblákon. eddig a hétezer hektárnyi termőszőlőnek mintegy harmadát szedték már le. a mustok nagyobb részét a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát vásárolja fel. a hét elejéig harmincötezer hektoliter must került az érlelőpincékbe.

a verőfényes időjárásnak köszönhetően nemespenész vonja be a szemeket, fokozódott a aszusodás, ha továbbra is kedvez az idő, a szemek további töppedése várható, ezért a déli fekvésű táblákon még várnak a fűrtök szedésével. a borkombinát mostnig 750 mázsányi aszút vásárolt fel a termelőktől, amit a feldolgozásig duplafenekü hordókba tárolnak. az aszuszemek saját súlyától kisajtolódott nedve, az esszencia, melynek cukorfoka meghaladja az ötven százalékot.

bár a szőlő mennyisége nem éri el a tavalyit, a minőség jó. a borkombinát a múlt évihez képest (itt) négy százalékkal megemelte a must felvásárlási árát; felárat fizet azoknak, akik a sárgamuskotály fajtát külön szüretelik és préselik./mti/

-. -

bb.41. új bevásárló központ ózdon

hag/az/zsu kz

1981. október 13.

új bevásárló központot adtak át kedden ózdon, a város egyik legforgalmasabb pontján: tizenegy bolt, köztük abc, étterem, ruházati és iparcikk üzlet, zöldség-gyümölcs bolt, továbbá szolgáltató fiókok várják itt a vásárlókat, üzletfeleket.

az észak-magyarországi iparváros új kereskedelmi központjának átadásakor az üzletekben összesen mintegy hetvenmillió forint árukészlet várta a vásárlókat./mti/

-. -

14.25/zsu

-25-

15⁰⁵
3P

bb.42. emlékezés csathó kálmán íróra

t/km/gk/dg/zsu kz

1981. október 13.

kedden - születésének 100. évfordulója alkalmából - megkoszoru-
ruzták a farkasréti temetőben csathó kálmán író sírját. elhelyez-
ték az emlékezés virágait a magyar írók szövetségének, a művelő-
dési minisztériumnak, a petőfi irodalmi múzeumnak és az irodalom-
történeti társaságnak a képviselői./mti/

-. -

bb.43. magyar- finn műfordítói konferencia

t/km/gk/dg/zsu kz

1981. október 13.

első alkalommal rendezik meg a magyar- finn műfordítói konfe-
renciát hazánkban október 14. és 19. között szigligeten, az alko-
tónházban. ez alkalomból kedden a magyar írók szövetségének szék-
házában baráti találkozót tartottak a tanácskozáson résztvevő
nyolc-nyolc magyar és finn műfordító részvételével. dobozy imre, a
magyar írók szövetségének elnöke elmondta, hogy az utóbbi években
telitődtek igazán tartalommal a magyar- finn irodalmi kapcso-
latok. mint utalt rá, korábban három- négy évenként jelent meg egy-
egy finn író műve magyarországon, s egy-egy magyar alkotó írása az
északi országban; az elmúlt öt évben viszont már nyolc finn alko-
tás vált hozzáférhetővé a magyar olvasók számára. finnországban
pedig hét magyar író művét fordították le, s jelentették meg a ki-
adók. a magyar- finn műfordítói konferencia további lehetőséget te-
remt arra, hogy kölcsönösen megismerjék a szakemberek egymás for-
ditásra alkalmas irodalmi értékeit, kicserélhessék tapasztalatai-
kat, a műfordítás különféle szakkérdéseiről.

a szigligeti tanácskozáson egybek között szó lesz arról, hogy
a műfordítóra milyen szerep hárul az irodalmi művek válogatá-
sakor. előadás hangzik el a finn köznyelv, tájnyelv és a szleng ma-
gyar fordításának elméleti és gyakorlati kérdéseiről. külön elő-
adás foglalkozik a népköltészet fordításával./mti/

-. -

14.30/zsu

-26-

15¹⁰
37

bb.44. a vegyipari és kőolajipari vállalatok tanácskozása a
karbantartásról

nag/az/zsu kz

1981. október 13.

a negyedik vegyipari és kőolajipari kollokvium kezdődött
kedden kazincbarcikán az egressy béni művelődési központban. a három-
napos tanácskozáson harminc vállalat mintegy háromszáz szakembere
vesz részt, hogy összegezze a termelőeszközök felújításának tapaszt-
tatait. a tanácskozás fontosságára az jellemző, hogy a hazai
vegyipari és kőolajipari üzemekben összesen több mint százmilliárd
forint értékű az eszközállomány és ezeknek a rendszeres karbantar-
tását évente el kell végezni. a tanácskozás házigazdájánál, a bor-
sodi vegyikombinátban például a tizennégymilliárd forint értékű
eszközök karbantartására, felújítására, évente hatszázmillió fo-
rintot költenek.

Központi

a tanácskozáson elemzik a karbantartási módszerek hatékonysá-
gát, megvitatják a szervezés és anyagi ösztönzés kérdéseit, is-
mertetik a műszaki diagnosztika legújabb módszereit és felméri a vál-
latok közötti együttműködés lehetőségeit is./mti/

-. -

bb.45. értékesebb hazai kőolajtermékek - nemzetközi kőolajfinomító
konferencia kezdődött székesfehérvárott

zsi/az/ig kz

1981. október 13.

a kőolajszármazékok továbbfeldolgozásával az eddiginél érté-
kesebb és minden piacon versenyképes új kőolajtermékek elő-
állítását kezdte meg a magyar kőolajipar - jelentették be ked-
den székesfehérvárott, a technika házában a magyar kémikusok
egyesületének nemzetközi kőolajfinomító konferenciáján. százhalom-
battán a dkv-ban épül az első hazai katalizátoros krakkolóüzem,
amely fűtőolajból tisztább értékesebb motorolajakat és hajtóanya-
got, zömmel magas oktánszámú benzint állít elő. a korszerű fino-
mitót olyan energia-visszanyerő rendszerrel látják el, amely
a benzinbontás hulladékújából elektromos áramot termel és így
háromnegyedrészt fedezi az eljárás energiaszükségletét. az új
százhalombattai krakk-benzin üzem 1984-ben készül el és évente
egymillió tonna alapanyag feldolgozásával megszünteti az ország
félmillió tonnás benzin-importját és jól értékesíthető export-
cikkhez juttatja a népgazdaságot. a magas oktánszámú krakk-ben-
zin ólommentes, így benzinek minőségjavító keverésével a meg-
engedett szint alá csökkenthetik a hazai hajtóanyagok környezet-
szennyező ólomtartalmát.

/folyt.köv./
1.40/ig

- 27 -

16¹⁰
37

bb.42. emlékezés csathó kálmán íróra

t/km/gk/dg/zsu kz

1981. október 13.

kedden - születésének 100. évfordulója alkalmából - megkoszozták a farkasréti temetőben csathó kálmán író sírját. elhelyezték az emlékezés virágait a magyar írók szövetségének, a művelődési minisztériumnak, a petőfi irodalmi múzeumnak és az irodalomtörténeti társaságnak a képviselői./mti/

-. -

bb.43. magyar- finn műfordítói konferencia

t/km/gk/dg/zsu kz

1981. október 13.

első alkalommal rendezik meg a magyar- finn műfordítói konferenciát hazánkban október 14. és 19. között szigligeten, az alkotóházban. ez alkalomból kedden a magyar írók szövetségének székházában baráti találkozót tartottak a tanácskozáson résztvevő nyolc-nyolc magyar és finn műfordító részvételével. dobozy imre, a magyar írók szövetségének elnöke elmondta, hogy az utóbbi években telítődtek igazán tartalommal a magyar- finn irodalmi kapcsolatok. mint utalt rá, korábban három- négy évenként jelent meg egy-egy finn író műve Magyarországon, s egy-egy magyar alkotó írása az északi országban; az elmúlt öt évben viszont már nyolc finn alkotás vált hozzáférhetővé a magyar olvasók számára. finnországban pedig hét magyar író művét fordították le, s jelentették meg a kiadók. a magyar- finn műfordítói konferencia további lehetőséget teremt arra, hogy kölcsönösen megismerjék a szakemberek egymás fordításra alkalmas irodalmi értékeit, kicserélhessék tapasztalataikat, a műfordítás különféle szakkérdéseiről.

a szigligeti tanácskozáson egybeközött szó lesz arról, hogy a műfordítóra milyen szerep hárul az irodalmi művek válogatásakor. előadás hangzik el a finn köznyelv, tájnyelv és a szleng magyar fordításának elméleti és gyakorlati kérdéseiről. külön előadás foglalkozik a népköltészet fordításával./mti/

-. -

14.30/zsu

-26-

15¹⁰
3P

bb.44. a vegyipari és kőolajipari vállalatok tanácskozása a karbantartásról

nag/az/zsu kz

1981. október 13.

a negyedik vegyipari és kőolajipari kollokvium kezdődött kedden kazincbarcikán az egressy béni művelődési központban. a háromnapos tanácskozáson harminc vállalat mintegy háromszáz szakembere vesz részt, hogy összegezze a termelőeszközök felújításának tapasztalatait. a tanácskozás fontosságára az jellemző, hogy a hazai vegyipari és kőolajipari üzemekben összesen több mint százmilliárd forint értékű az eszközállomány és ezeknek a rendszeres karbantartását évente el kell végezni. a tanácskozás házigazdájánál, a borsodi vegyikombinátban például a tizennégymilliárd forint értékű eszközök karbantartására, felújítására, évente hatszázmillió forintot költenek.

Központban

a tanácskozáson elemzik a karbantartási módszerek hatékonyságát, megvitatják a szervezés és anyagi ösztönzés kérdéseit, ismertetik a műszaki diagnosztika legújabb módszereit és felméri a vállalatok közötti együttműködés lehetőségeit is./mti/

-. -

bb.45. értékesebb hazai kőolajtermékek - nemzetközi kőolajfinomító konferencia kezdődött székesfehérvárott

zsi/az/ig kz

1981. október 13.

a kőolajszármazékok továbbfeldolgozásával az eddiginél értékesebb és minden piacon versenyképes új kőolajtermékek előállítását kezdte meg a magyar kőolajipar - jelentették be kedden székesfehérvárott, a technika házában a magyar kémikusok egyesületének nemzetközi kőolajfinomító konferenciáján. százhalombattán a dkv-ban épül az első hazai katalizátoros krakkolóüzem, amely fűtőolajból tiszta értékesebb motorolajakat és hajtóanyagot, zömmel magas oktánszámú benzint állít elő. a korszerű finomítót olyan energia-visszanyerő rendszerrel látják el, amely a benzinbontás hulladékújából elektromos áramot termel és így háromnegyedrészt fedezi az eljárás energiaszükségletét. az új százhalombattai krakk-benzin üzem 1984-ben készül el és évente egymillió tonna alapanyag feldolgozásával megszünteti az ország félmillió tonnás benzin-importját és jól értékesíthető exportcikkhez juttatja a népgazdaságot. a magas oktánszámú krakk-benzin ólommentes, így benzinek minőségjavító keverésével a megengedett szint alá csökkenthetik a hazai hajtóanyagok környezet-szennyező ólomtartalmát.

/folyt.köv./
1.40/ig

- 27 -

16¹⁰
3P

bb.45 /értékesebb hazai ... folyt./ig

a székesfehérvári kőolajfinítói konferencián elmondták, hogy az elmúlt három évben az iparág számos energiatakarékos, környezetkímélő technológiát vezetett be és a piachoz igazodó gyártmányfejlesztéssel javította a kőolajfeldolgozás gazdaságosságát. ennek eredményeként - habár a nyersolajat importáljuk - kőolajszármazékokból hazánk csaknem teljesen önálló lett. különösen értékesnek minősítették a komáromi kőolajipari vállalatnak a drága import kenőanyagokkal egyenértékű új termékeit, amelyekkel az elmúlt két évben az ország tízezer tonnás gép- és motorolaj behozatalát a felére csökkentették. a zalai kőolajipari vállalatnál megoldották a bitumen gyorshűtését és zsugorfóliás csomagolását, amely a gyártás környezetvédelmi előnyei mellett megnyitotta a termék exportlehetőségeit is. még egy újdonság a székesfehérvári konferenciáról: bejelentették, hogy a tiszai kőolajipari vállalatnál befejezéshez közeledik az oktánszámjavító adalékanyag-gyár építése. az új leninvárosi üzem 1982-ben kezdi a termelést és petrokémiai alapanyagokból - külföldön is slágercikknek számító - metil-tercier-butilétert, mtbe nevű teljesítményfokozó adalékanyagot állít majd elő. a székesfehérvári konferencián - a duna-menti országok időszakos szakmai találkozóján - 300 osztrák, nszk-beli, csehszlovák, jugoszláv, bolgár és magyar petrokémiai szakember vesz részt. a kétnapos tanácskozáson ismertetik a legújabb petrokémiai, pakurafeldolgozó és energetikai kutatások eredményeit, beszámolnak az iparág új eljárásairól, a korrózió- és környezetvédelmi eredményekről, a karbantartás és a számítógépes tervezés, illetve folyamatszabályozás új módszereiről. a szakemberek foglalkoznak a duna-menti országok műszaki-technológiai és környezetvédelmi együttműködésének feladataival is./mti/

- . -

bb.46, felhasználható 18 órától!

párt és állami vezetők üdvözlő távirata

tr/dg/zsu kz

1981. október 13.

a jemeni népi demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe és a jemeni szocialista párt megalakulásának harmadik évfordulója alkalmából kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, losonczy pál, az elnöki tanács elnöke és lázár györgy, a minisztertanács elnöke üdvözlő táviratot küldött ali nasszer mohammednek, a jemeni szocialista párt központi bizottsága főtitkárának, a jemeni népi demokratikus köztársaság legfelsőbb népi tanácsa elnöksége és minisztertanácsa elnökének./mti/

- . -

15.40/zsu

-28-

16.05
37

bb.47. gyorsabb ütemben fejlesztik a gyógyító intézmények műszerezettségét

igó/az/zsu kz

1981. október 13.

egészségpolitikánk gazdasági rendezőelve a következő időszakban a gyógyító intézmények műszerezettségének gyorsabb ütemű fejlesztése. az egészségügyi minisztérium és a baranya megye vezetőinek kedden pécsen tartott tervegyeztető megbeszélésén schultheisz emil miniszter rámutatott arra, hogy a nehezebb gazdasági körülmények ellenére a vi. ötéves tervben lényegesen több pénzzel gazdálkodhat az egészségügy, mint az előző tervidőszakban. a fejlesztések döntően a lakosság közvetlen ellátását szolgáló intézmények - kórházak, klinikák, rendelőintézetek, szociális otthonok - építésére, illetve rekonstrukciójára irányulnak.

amíg más vonatkozásban gyógyító intézményeink színvonala kiállítja a nemzetközi összehasonlítást, gép- és műszerellátottságuk elmarad a hasonló fejlettségű európai országokétól. ezért a mostani ötéves tervben meggyorsítják a gyógyítást szolgáló gépek és műszerek beszerzését. a cél azonban továbbra sem lehet az, hogy mindenkinek jusson, hanem hogy mindenkinek hozzáférjen azokhoz. azaz a jövőben sem lesz mód arra, hogy valamennyi kórházat és rendelőintézetet ellássanak értékes gépekkel, műszerekkel, azt kell lehetővé tenni, megszervezni, hogy ezeket minél többen használhassák. így szolgálják legjobban a közösséget, így „fizetődnek ki”, leginkább fokozottan előtérbe kerül tehát a gyógyító intézmények regionális szerepköre, amiben pécs és baranya már korábban kezdeményező szerepet vállalt. az egészségügyi munkában - a gyógyításban és az oktatásban egyaránt - át kell lépni a megyehatárokat. örömdetes tény, hogy országszerte kezd kialakulni az egészségügyi ellátásban a regionális szemlélet és cselekvés.

amint a pécsi megbeszélésen elhangzott: a népesség helyzetének alakulását vizsgálva nagyobb figyelmet szentelnek - a születések mellett - a megbetegedési és halálozási arányok alakulásának. a lakosság „betegségi összetétele”, határozza meg ugyanis hosszabb távon az egészségügy feladatait. igen kedvezőtlen, hogy hazánkban, az ugynevezett „aktív ágyak”, nagy részét krónikus betegségekben szenvedő emberek foglalják el, mégpedig többnyire olyanok, akiknél az állapotuk maga a betegség.

a következő években erőteljesen növelik a „krónikus ágyak”, számát, továbbá fokozzák az otthoni egészségügyi ellátást, hiszen elsősorban nem tényleges betegekről, hanem időskorú emberekről van szó. sokat tehetnek e cél érdekében a tanácsok azzal, hogy bővítik a szociális otthoni hálózatot és ezáltal kórházi ágyakat szabadítanak fel. baranyában 1985-ig - mint a megye vezetői elmondták - a korábbi 22 százalékról 44 százalékra növelik a krónikus betegek számára fenntartott ágyak számát./mti/

15.55/zsu

-29-

16.10
37

bb.48. „vevők vagyunk”, - hiánycikk kiállítás debrecenben

tár/kz/zsu kz 1981. október 13.

kedden debrecenben megnyílt a termeltetők tanácsába tömörült vállalatok „vevők vagyunk ezekre is”, elnevezésű kiállítása.

első ízben 1975-ben, a vasvill kereskedelmi vállalat kezdeményezte és rendezte meg az akkor még hiánycikk kiállításnak nevezett rendezvénysorozatot, majd az ezt követően alakult termeltetők tanácsa folyamatosan kezdte kutatni azokat a szabad gyártókapacitásokat, amelyekkel hiánycikkek szüntethetők meg, illetve keresett, importból származó termékek itthoni gyártása valósítható meg. a mostani kiállításnak is az a célja, hogy a termelők minél tágabb körben ismerjék meg és gyártsák azokat az árukat, amelyek hiánycikkeknek számítanak. sokszáz olyan terméket mutatnak be a kereskedők, amelyekre várják a gyártó üzemek jelentkezését. a kiállított eszközök között van többféle kéziszerszám, gépalkatrész, gépkocsitartozék, sport- és játékcikk, konyhai felszerelés.

a gyártók közül bemutatkozik a Lenin kohászati művek, ahol a közelmúltban külön hiánycikk-gyártó gyáregységet hoztak létre. termékeik közül most az olcsó kerítés-elemeket kínálják megvételre a kereskedelemnek.

a „vevők vagyunk ezekre is”, kiállítás három napig tekinthető meg a debreceni aranybika szállóban./mti/

-.-

bb.49. hi-fi házistudiók bemutatója

t/mg/sa/sl/ig pr 1981. október 13.

forgalomba került a budapesti és a nagyobb vidéki szaküzletekben a videoton kétféle változatban készült hi-fi házistudiója. kedd délután a videoton szakemberei a híradástechnikai tudományos egyesületben bemutatóval egybekötött tájékoztatót tartottak a hi-fi toronyok tulajdonságairól, a berendezések szakszerű kezeléséről, a gyártmányfejlesztésről, valamint a sztereó studiókhoz használt korszerű hangszugárzók fejlesztéséről és gyártásáról, a videoton hi-fi berendezés toronyszerű elrendezésben felépített házi sztereó studió, amelynek fő részei a rádióval kombinált nagy teljesítményű sztereó erősítő, a japán akai céggel kooperációban készült sztereó kazettás magnetofon, és lemezjátszó. ezeket az egységeket sztereó állványba építették, amelyen hely van a hanglemez és a magnetofon-kazetta tárolására is. a készülékhez csatlakozik két hi-fi minőségű hangfal. a toronyszerű modul elrendezés előnye, hogy a házistudió kis helyet foglal el, és részei szükség esetén külön-külön használhatók, vagy éppen javíthatók.

/folyt.köv./
17.05/ig

- 30 -

18¹⁶
3P

bb.49. /hi-fi .. folyt./ig

a kétféle hi-fi toronyból 4500-4500 kerül ebben az évben az üzletekbe, a kisebbik 27800, a nagyobb és műszakilag igényesebb készülék 35900 forintért kapható. a garanciális javításokat jelenleg a budapesti videoton márkaszerviz, és a székesfehérvári videoton gyár végzi, most folynak a tárgyalások a gelkaszervizzel, az országos szervizellátásról. a házi stúdiótulajdosok azonban joggal reménykedhetnek abban, hogy javításra ritkán kerül sor, mert a kísérletek alapján 5000 üzemóránként egy alkalommal fordul elő hiba, ami nemzetközi viszonylatban is igen jó eredmény./mti/

-.-

bb.50. a magyar nemzeti galéria közli

tr/ig pr

1981. október 14.

hogy október 15-én és 16-án /csütörtökön, pénteken/ a barokk művészet, valamint 17-én és 18-án /szombaton, vasárnap/ a gótika művészete cími kiállításait technikai okok miatt ideiglenesen zárva tartja./mti/

-.-

bb.52. szabványosítási világnap

pá/sl/ig pr

1981. október 13.

október 14-e szabványosítási világnap, amely a szabványosítás jelentőségére hívja fel a figyelmet.

a magyar szabványügyi hivatal^{ban} évente körülbelül ezer új szabványt készítenek, illetve korszerűsítenek a műszaki fejlődés és gazdasági élet követelményeinek eleget téve. a kötelező szabványok számának csökkentése a vállalati önállóság és felelősség kiteljesedését segíti elő. megmaradtak viszont azok a kötelező szabványok, amelyek az élet és egészségvédelmet, a műszaki biztonságot, a társadalmi tulajdon védelmét szolgálják.

a nemzetközi árucsereforgalom fejlődésével nő a nemzetközi szabványosítás szerepe. magyarország a komplex program keretében 1974-től részt vesz a kgst szabványok kidolgozásában és honosításában. az eddig jóváhagyott több mint 3000 kgst szabvány csaknem tíz százalékát magyar szakemberek dolgozták ki és 1981-középig - a vállalt kötelezettségnek megfelelően - csaknem 700 kgst szabványt vezettek be hazánkban.
/folyt.köv./
17.40/ig

- 31 -

18¹⁶
3P

bb.52. /szabványosítási ... folyt./ig

magyarország a kgst mellett más nemzetközi szervezetek szabványalkotási munkájában is részt vállal.

a magyar szabványügyi hivatal tagja a nemzetközi szabványügyi szervezetnek /iso/, amely elektrotechnikai testvérszervezetével, a nemzetközi elektrotechnikai bizottsággal /iec/ együtt az emberi tevékenység szinte minden területére kiterjedő munkát végez, a csavarmenetektől a számítógépekig, a fogászattól a konténerekig, a gépkocsi abroncsoktól a dátumok jelöléséig, az isó - több mint 2000 műszaki bizottság közreműködésével - eddig közel 4000 nemzetközi szabványt adott ki, amelynek terjedelme meghaladja a 40 ezer oldalt.

a szabványosítás nagy műszaki jelentőségén túl kapcsolatot teremt a különböző országok gyártói, fogyasztói, szakemberei, tudósai között, mintegy jelképezve, hogy korunkban csak megegyezés útján boldogulhat az emberiség./mti/

bb.51. versenyképességünk fokozásához nélkülözhetetlen a jobb anyaggazdálkodás - közzgazdász vándorgyűlés szolnokon

end/st/zsu pr

1981. október 13.

a népgazdaság helyzete akkor javult, a vállalati gazdálkodás akkor lesz hatékonyabb, ha a korszerű technológia párosul a jó anyag- és készletgazdálkodással, az anyagtakarékossággal - hangsúlyozták kedden szolnokon a magyar közzgazdasági társaság statisztikai és üzemgazdasági szekciójának xi. vándorgyűlésén, az építők munkásszülődjének nagytermében tartott megnyitó plenáris ülésen négyszáz résztvevő előtt dr. juhász ádám ipari minisztériumi államtitkár tartott bevezető előadást. elsősorban arról szólt, hogy népgazdaságunkban az anyagigényesség jelenteg lényegesen magasabb, mint a fejlett országokban, több anyagot használunk fel, noha nyersanyag-forrásaink végesek, az import pedig egyre drágább, néhány gyártmányunkat összehasonlítva hasonló jellegű osztrák berendezésekkel megállapítható, hogy például egy azonos teljesítményű villanymozdony tizenöt tonnával nehezebb, egy magyar mezőgazdasági pótkocsi nyolcszáz kilogrammal, a négyvasú eke 450 kilogrammal, nyom többet, az exportra szánt acélszerkezetek is általában súlyosabbak, a konkurens külföldi cégek gyártmányainál.

/folyt.köv./

17.40/zsu

-32-

17.40
BP

bb.51./versenyképességünk ... folyt./zsu

versenyképességünk fokozása érdekében elengedhetetlen a termelési költségeink nagy részét kitevő anyagköltségek leszorítása.

az államtitkár rámutatott arra, hogy miközben a berendezéseink súlyosak, magas a gyártási hulladék aránya, is. a magyar gépiparban az évi körülbelül félmillió tonna acél és vastermék felhasználása mellett 170 ezer tonna forgács képződik. ez az összes felhasználás 34 százaléka. az ötvények minőségi javulásával 15 ezer tonna forgácsot lehetne kiiktatni, ezáltal hozzávetőleg ötezer forgácsológép szabadulhatna fel, a hozzátartozó tízezer főnyi munkáslétszámmal együtt. mindehhez évi másfél milliárd forint gyártási és egymilliárd forint körüli anyagköltség csökkenés, szerszám és energiamegtakarítás is járulna. bejelentette az államtitkár, hogy az ipari minisztérium az országos tervhivatallal együttműködve széleskörű program kidolgozását kezdte meg azzal a céllal, hogy jelentős és konkrét anyagtakarékossági megoldásokat és irányokat tárjon fel.

a plenáris ülésen újjáválasztották a magyar közzgazdasági társaság iparstatisztikai és üzemgazdasági szekciójának vezetőségét. a szekcióelnöke ismét dr. kiss albert, a ksh elnökhelyettese lett. a vándorgyűlés szerdán négy szakcsoportban folytatja munkáját./mti/

-.-

bb. 53. árokásó gép vágta el a nemzetközi telefonkábel

i/os/4a pr

1981. október 13.

tatabányán, az m1-es ut közelében, vasuti pályaépítés előkészítése során, kedden reggel 7 óra 40 perckor egy árokásó gép elvágta a nemzetközi, ugynevezett koaxiális kábelt, amely budapestet a nyugati országrészekkel, valamint béccsel, pozsonnyal köti össze. emiatt egy időre megszakadt a telefonösszeköttetés ezekkel az országrészekkel, illetve a szomszédos országokkal. a posta délelőtt 1/2 12-re ideiglenes kábel lefektetésével helyreállította az összeköttetést. az elvágott kábel megjavításán egész éjszaka dolgoznak, szerdán kora reggelre pedig - várhatóan - végeznék a munkálatokkal. /mti/

-.-

18.45 nj

-33-

18.45
BP

bb. 54. időjárásjelentés

rj pr

1981. október 13.

a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

hüvös marad az idő

előrejelzés az ország területére szerda estig:

felhőátvonulásokból elszórtan várható eső, zápor, az időnként megélénkülő nyugati, észak-nyugati szelet több helyen még erős szellőkések kísérik. a hőmérséklet kora délután 12-16 fok között lesz. /mti/

-.-

bb. 55. fogadás a jemeni népi demokratikus köztársaság nemzeti ünnepén

t/cs/rj pr

1981. október 13.

mohammed saed abdulla mohsen, a jemeni népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, hazája nemzeti ünnepe alkalmából kedden fogadást adott a hilton szállóban. a fogadáson részt vett ábrahám kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter, czinege lajos honvédelmi miniszter, sághy vilmos belkereskedelmi miniszter, berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, balai lászló, az mszmp kb gazdaságpolitikai osztályának vezetője, korcsog andrás művelődési minisztériumi államtitkár, soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumi államtitkár, török istván külkereskedelmi minisztériumi államtitkár, garai róbert külügyminiszterhelyettes, valamint a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet számos képviselője. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. /mti/

↑ hadseregtáborunk

-.-

19.20 rj

-34-

19.10
37

bb. 56. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1981. október 13-án 14.00 órától zárásig

ig pr

v

1981. október 13.

37. mélyműveléssel folytatják a bányászatot
38. üvegtervező és grafikus társulat
39. husz éves a veszprémi petőfi színház
40. nagyszüret
41. új bevásárló központ
42. emlékezés csatnó kálmánra
43. magyar- finn műfordítói konferencia
44. vegyipari és kőolajipari vállalatok tanácskozása
45. értékesebb hazai kőolajtermékek
46. párt és állami vezetők üdvözlő távirata
47. gyógyító intézmények műszerezettségé
48. vevők vagyunk
49. hí-fi házistudiók
50. a magyar nemzeti galéria közli
51. közgazdász vándorgyűlés szolnokon
52. szabványosítási világnap
53. árokásó gép vágta el a nemzetközi telefonkábel
54. időjárás
55. fogadás
56. hírszerzés

/mti/

-.-

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztette: halasi györgy, koronczay emil, fehér péter

21.20 rj

-35-

21.15
37